АКТУАЛНА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДЕЙНОСТТА НА ДКЕВР

проф. дтн инж. Константин Шушулов
Председател на ДКЕВР

.

НОРМАТИВНА УРЕДБА

- Закон за енергетиката- обн., ДВ, бр. 107 от 9 Декември 2003 г.;
- Закон за изменение и допълнение на Закона за енергетиката- обн., ДВ, бр. 74 от 8 Септември 2006 г.;
- Закон за регулиране на водоснабдителните и канализационните услуги- обн., ДВ, бр. 18 от 25 Февруари 2005 г.;
- Наредба за лицензиране на дейностите в енергетиката;
- Наредби за регулиране на цените на електрическата енергия, природния газ и топлинната енергия;
- Наредба за дългосрочните нива, условията и реда за формиране на годишните целеви нива на показателите за качество на водоснабдителните и канализационните услуги;
- Наредба за регулиране на цените на водоснабдителните и канализационните услуги;
- Наредба за условията и реда за регистриране на експертите за осъществяване на контрол на В и К операторите

СЪСТОЯНИЕ НА ЕЛЕКТРОЕНЕРГИЙНИЯ СЕКТОР

Преструктуриране

•Пълна вертикална дезинтеграция на електроенергийния сектор през 2000г.;

•Обособяване на производствените дружества до ниво централа, 7 ЕРД и "НЕК' ЕАД през 2000г.;

•Последващо окрупняване на електроразпределителния сектор чрез пакетна приватизация на 7-те ЕРД през 2004г.;

• Съществуват ограничения съгласно ЗЕ по отношение на възможностите за извършване на повече дейности, респективно на броя лицензии, единствено за естествено монополни дейности;

•Няма законови ограничения (извън посочените по-горе) за окрупняване на корпоративни структури в рамките на енергетиката.

ПРЕСТРУКТУРИРАНЕ И ОТДЕЛЯНЕ НА ЕСТЕСТВЕНИТЕ МОНОПОЛНИ СТРУКТУРИ

•Изисквания на Директива 2003/54 на ЕО относно общи правила за вътрешния пазар за ЕЕ и Директива 2003/55 на ЕО относно общи правила за вътрешния пазар за природен газ.

•Обекти на преструктуриране са:

-“НЕК” ЕАД;

-Електроразпределителни дружества;

Счетоводно, юридическо и организационно отделяне на преносните и разпределителните мрежи и въвеждане на предвидените в директивите минимални задължителни изисквания за независимост на операторите им.

•С това ще се постигне:

-Условия за ефективен регулаторен контрол;

-Ясни и прозрачни условия за достъп до мрежите;

-Предотвратяване на възможности за злоупотреба с позиция от страна на структури – естествени монополисти.

ПРИВАТИЗАЦИЯ

Раздържавени са над 66% от активите, подлежащи на приватизация, в т.ч.:

- Изцяло е раздържавен електроразпределителният сектор;
- Около 91% от обслужващите и ремонтните дейности;
- Над 42% от електропроизводствените дружества;
- В момента тече процедура по приватизация на ТЕЦ “Варна”;
- Най-значителна сделка в процеса на раздържавяване на енергетиката е приватизацията на 7-те ЕРД през 2004г.

ЕРД пакет Североизточна България	ЕРД пакет Западна България	ЕРД пакет Югоизточна България
140,70 млн. €	281,50 млн. €	271 млн. €

СЪСТОЯНИЕ НА ПАЗАРА НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ

Комисията е приела правила за работа на либерализирания пазар на електрическа енергия и технически правила на мрежите през 2004 г.

- Правила за условията и реда за достъп до електропреносната и електроразпределителните мрежи;
- Правила за търговия с електрическа енергия;
- Правила за управление на електроенергийната система;
- Правила за управление на електроразпределителните мрежи;
- Правила за измерване на количеството електрическа енергия;

СЪСТОЯНИЕ НА ПАЗАРА НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ

На този етап съществуват едновременно два паралелно работещи сегменти на пазара на електрическа енергия – пазар с регулирани цени и пазар при свободно договорени цени.

Регулиран пазар:

- НЕК - обществен доставчик - 1;
- обществени снабдители - 8

Либерализиран пазар:

- електроенергиен търговски оператор - 1;
- регистрирани търговски участници - 26;
- производители - 6;
- потребители – 14;
- търговци - 5;
- НЕК – обществен доставчик - 1;

Отваряне на пазара към 06.2006г. - 25%

ПРЕДСТОЯЩИ ПРОМЕНИ

До 2007г.

- Развитие на вътрешния пазар на електрическа енергия:

  - от 01.07.2006г. до 31.12.2006г. – право на избор на доставчик от потребители с годишна консумация над 9 GWh;

  - от 01.01.2007г. До 30.06.2007г. – право на избор на доставчик от всички небитови потребители;

  - от 01.07.2007г. – право на избор на доставчик от всеки български потребител.

- Развитие на пазара на едро (развита мрежа от национални доставчици).

След 2007г.

- отпадане на монопола на НЕК върху вноса и износа;

- създаване на ликвиден пазар на едро (Енергийна борса);

- синхронно развитие и обединяване на националния с регионалния, респективно Европейския енергиен пазар.

РАЗВИТИЕ НА РЕГУЛАТОРНАТА РАМКА В СЪОТВЕТСТВИЕ СЪС ИЗМЕНЕНИЯТА НА ЗАКОНА ЗА ЕНЕРГЕТИКАТА ОТ СЕПТЕМВРИ 2006 Г.

Правомощия на комисията:

- приема правилата за снабдяване с електрическа енергия и природен газ от крайни снабдители като част от правилата за търговия с електрическа енергия и природен газ;

- разглежда исканията на енергийните предприятия за компенсиране на невъзстановяеми и произтичащи от наложени им задължения към обществото разходи и утвърждава техния обоснован размер, както и начина на компенсирането им;

- определя разполагаемостта за производство на електрическа енергия, в съответствие с която всеки производител е задължен да сключва сделки с крайните снабдители и/или обществения доставчик;

- от датата на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз) предоставя на компетентните институции на Европейските общности информацията, предвидена в правото на Европейските общности;

- от датата на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз) в съответствие с правомощията си отправя до компетентните институции на Европейските общности искания и уведомления за предоставяне на временно освобождаване от прилагането на разпоредби от правото на Европейските общности и преходни периоди в енергетиката в случаите, предвидени в правото на Европейските общности;

ПРИ ИЗПЪЛНЕНИЕ НА РЕГУЛАТОРНИТЕ СИ ПРАВОМОЩИЯ КОМИСИЯТА СЕ РЪКОВОДИ ОТ СЛЕДНИТЕ ПРИНЦИПИ:

- предотвратяване и недопускане на ограничаване или нарушаване конкуренцията на енергийния пазар;
- осигуряване на баланс между интересите на енергийните предприятия и потребителите;
- осигуряване на равнопоставеност между отделните категории енергийни предприятия и между групите потребители;
- създаване на стимули за ефективна дейност на регулираните енергийни предприятия;
- създаване на стимули за развитието на конкурентен пазар за дейности в енергетиката, където има условия за това.

НА РЕГУЛИРАНЕ ОТ КОМИСИЯТА ПОДЛЕЖАТ ЦЕНИТЕ:

- по които общественият доставчик продава електрическа енергия на обществените снабдители, на потребители, присъединени към преносната мрежа, и на разпределителното предприятие за покриване на технологичните разходи по преноса;
- по които общественият доставчик продава електрическа енергия на обществените снабдители, на потребители, присъединени към преносната мрежа, и на разпределителното предприятие за покриване на технологичните разходи по преноса;
- по който обществения доставчик продава на крайните снабдители изкупената от производителите електрическа енергия

- по които крайните снабдители продават електрическа енергия и природен газ на битови потребители и предприятия с по-малко от 50 души нает персонал и с годишен оборот до 19,5 млн. лв.;
- за достъп до електропреносната и електроразпределителните мрежи.

ДЕЙНОСТИ, ПОДЛЕЖАЩИ НА ЛИЦЕНЗИРАНЕ:

- снабдяване с електрическа енергия или природен газ от крайни снабдители;
- управление на електроенергийната система;
- разпределение на тягова електрическа енергия по разпределителната мрежа на железопътния транспорт;

ТЪРГОВСКИ ВЗАИМООТНОШЕНИЯ И СТРАНИ ПО СДЕЛКИ С ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ

- Потребителите, включително и привилегированите потребители;
- Краен снабдител;
- Електроенергийният системен оператор;
- Крайният снабдител осигурява снабдяването с електрическа енергия с определено качество и надеждност на битови потребители и предприятия с по-малко от 50 души нает персонал и с годишен оборот до 19,5 млн. лв. в съответствие с правилата по чл. 21, ал. 1, т. 7 а;
- Крайният снабдител изкупува електрическа енергия, произведена от възобновяеми енергийни източници и от високоефективно комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия от производители, присъединени към разпределителната мрежа;

- Производителите, търговците, обществения доставчик, обществените снабдители на електрическа енергия, крайните снабдители на електрическа енергия и привилегированите потребители могат да сключват сделки за електрическа енергия с местни лица в държава - членка на ЕС, или регистрирани в държава, с която Република България има постигната договореност по силата на международен акт за взаимно прилагане на съответното право на ЕО, когато:

  - на производителите, търговците на електрическа енергия, обществения доставчик, обществените снабдители на електрическа енергия, крайните снабдители на електрическа енергия и на привилегированите потребители е признато правото за свободна търговия с електрическа енергия съгласно законодателството на другата държава, и

  - при условията на взаимност законодателството на другата държава предвижда възможност за свободна търговия с електрическа енергия за свои привилегировани потребители;

СЪСТОЯНИЕ НА ГАЗОВИЯ СЕКТОР

Газопреносната мрежа е с дължина 870 км., с диаметри от 40 и 27 инча и отклонения с обща дължина 950 км., които са с диаметри от 4 до 20 инча.

Изградени дистрибуторски мрежи с диаметри от 2 до 12 инча и дължина 1750 км на територията на 44 общини и 5 обособени територии.

Съгласно бизнес плановете на дистрибуторските компании към 2010 г. дължината на дистрибуторски мрежи ще нарасне с 2100 км.

Потреблението на природен газ за 2005 г. в България е 3223млн.м^3., като пазарния дял на Булгаргаз ЕАД (Обществен доставчик) е 94,9%.

Местния добив на природен газ е около 16 % от потреблението и увеличението на добива се предопределя от включване в разработка на газовото находище “Галата” като за 2005 г. добива възлиза на 528 млн.м^3.

Продажбите на природен газ за 2005 г . от газоразпределителните дружества възлизат на 226 млн.м^3

Развитие на потреблението на природен газ в страната:

За 2005 .3,2 млрд.м^3 като към 2010 –3,9 млрд.м^3 и 2015- 4,6 млрд.м^3.

Отварянето на пазара за привилегировани потребители е 85 % и е в съответствие с европейската Директива 2003/55

Привилегированите потребители, с потребление над 20 млн.м^3 са 17 броя.

Потребителите изградили когенерационни мощности са 4, като в процес на изграждане са 18 броя.

Привилегированите потребители изградили газ-станции за компресиран природен газ са 11 броя.

Битовите потребители към 2010 г. ще достигнат 67 хил. бр.

Потреблението на природен газ в дистрибуторските компании съгласно бизнес плановете към 2010 г. ще достигне 508 млн. куб. м

Развитието на пазара е свързано с търсене на алтернативи на доставките и присъединяване на националната преносна система с други преносни мрежи.

Разделяне на дейностите на “Булгаргаз” по доставка, пренос и съхранение и ще даде възможност за появата на нови търговци.

- Лицензии - ДКЕВР връчи лицензии за разпределение на природен газ и обществено снабдяване с природен газ на 44 газови дружества. Бяха издадени лицензии за “разпределение на природен газ”, като и за “обществен снабдител”, за обособени територии “Дунав” и “Тракия”.

- Ценово регулиране - бяха утвърдени от ДКЕВР цените на природния газ при продажба от газопреносното и газоразпределителните предприятия за всяко тримесечие на 2005 г.

- Контрол - През 2005 г. бяха осъществени 9 периодични и две извънредни проверки.

- Законодателство- В съответствие с Мониторинговия доклад на Европейския съюз за България и дадените указания , ДКЕВР съвместно с МИЕ взе участие при разработването и подготовката на Закона за изменение и допълнение на Закона за енергетика.

➢Тенденции в развитието на пазара на природен газ и неговата либерализация.

- Съгласно приетата от Правителството “Енергийна стратегия на България” и в съответствие с Директива 2003/55/ЕС и Директива 2004/67/ЕС, през 2005 г. газовият сектор се развива в насока либеризация на пазара на природен газ и осигуряване на условия за изграждане на нови газоразпределителни мрежи.

➢Провеждане на конкурси за издаване на лицензии. Съгласно приетата от Правителството “Енергийна стратегия на България”, газовият сектор ще се развива в насока “Създаване на пазар на природен газ на ниско налягане и въвеждането му в жилищата за пряко изгаряне, като конкурентна и високоефективна алтернатива на други горива”.

През отчетния период ДКЕВР проведе следните конкурси и определи за титуляри на лицензии за регион “Тракия”, регион “Дунав”, обособена територия “Запад” и откри процедура за провеждане на конкурс за територията на община Костинброд.

СЪСТОЯНИЕ НА ТОПЛОЕНЕРГИЙНИЯ СЕКТОР

Дружества в сектор "Топлоенергетика"- общо 37 бр., в т.ч.:

- **По характер на топлинния товар:**
  - ✓ **Топлофикационни: - 23 бр.**
  - ✓ **Промишлени (заводски централи): - 14 бр.**

- **По вид собственост:**
  - ✓ **Частна собственост – 26 бр.**
  - ✓ **Държавна собственост – 8 бр.**
  - ✓ **Смесена – 3 бр.**

ДРУЖЕСТВА В СЕКТОР “ТОПЛОЕНЕРГЕТИКА”

Договорена (присъединена) топлинна мощност:

- В топлофикационни дружества: 7 240,315 MW
- Към промишлени дружества и централи: 440,586 MW

Продажби и доставка на топлинна енергия за 2005 г.:

- От топлофикационни дружества : 6 745,221 GWh
- От промишлени дружества и централи: 6 554,223 GWh

ДРУЖЕСТВА В СЕКТОР “ТОПЛОЕНЕРГЕТИКА”

Инсталирани мощности за комбинирано производство на електрическа енергия:

- До 2003 г. – 1 794 MW (в 22 дружества)
- След 2003 г. – 27,3 MW (в 3 дружества)
- Заявена реализация на проекти – 55 MW (в 3 дружества)

Продадена комбинирана електрическа енергия за 2005 г.:
3 614,630 GWh

ОТДЕЛ “ИКОНОМИЧЕСКИ АНАЛИЗИ”

Участва в разработването на задължителните указания за ценообразуването енергийните предприятия и В и К операторите по ЗЕ и ЗРВКУ ;

- Въведе Единна система за счетоводно отчитане (ЕССО) за целите на регулирането, която осигурява стандартизиран подход в счетоводната система на дружествата от сектор “Топлоенергетика” и “Газоснабдяване”;
- Разработи методика за определянето на необходимия оборотен капитал енергийните предприятия и В и К операторите;
- Разработи Методика за изчисляване на нормата на възвръщаемост на капитала на енергийните предприятия и В и К операторите;
- Изготви финансови анализи на резултатите и актуално финансово състояние на енергийните дружества и „В и К” операторите към 31.12.2005 г.;
- Извършва преглед на представените от енергийните предприятия и В и К операторите бизнес планове и подготвя становища относно връзката между текущото финансово състояние, предвидените инвестиции и финансово-икономическите резултати от тях;
- Анализира и контролира периодичната финансова отчетност на енергийните предприятия и В и К операторите;
- Участва в комисии за провеждане на конкурси за издаване на лицензии за извършване на дейност “разпределение на природен газ” на обособени територии.

СЕКТОР "ЖАЛБИ И РАБОТА С ПОТРЕБИТЕЛИТЕ"

Създаде вътрешни правила за работа по жалби и искания за доброволно уреждане на спорове;

- Участва при анализа на предложените от енергийните предприятия и В и К операторите общи условия на договорите, предвидени в ЗЕ и в ЗРВКУ;
- Създаде и поддържа база данни за жалби и сигнали на потребителите, в т.ч. регистър за жалби на потребителите и регистър за искания за доброволно уреждане на спорове;
- Участва при извършването на проверки във връзка с подадени жалби и сигнали от потребители и при доброволно разрешаване на спорове по ЗЕ;
- Изготви отчети за работата по постъпили в ДКЕВР жалби и искания за доброволно уреждане на спорове за първото и второто полугодие на 2005 г.;
- Обособи и оборудва специална стая за прием на жалбоподатели;
- Създаде единнен телефон на потребителя;
- Поддържа интернет страницата на ДКЕВР по отношение на въпростите определящи политиката на комисията спрямо жалбите и работата с потребителите;
- Участва в изготвянето на информационни брошури съдържащи отговори на най-често задаваните въпроси от потребители.

ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ

През 2005 г. с приемането на Закона за регулиране на водоснабдителните и канализационните услуги и направените промени в Закона за енергетиката на Държавната комисия за енергийно регулиране й бяха вменени функции по регулирането и на водния сектор на страната и същата се преобразува в Държавната комисия за енергийно и водно регулиране (ДКЕВР).

С промяната на Устройствения правилник на ДКЕВР бяха назначени нови 6 члена – един заместник председател и петима членове.

Създаде се нова Главна дирекция “ВиК услуги” с два отдела – “Контрол” и “Цени”.

ГЛАВНА ДИРЕКЦИЯТА “В И К УСЛУГИ”РАЗРАБОТИ:

• Наредба за регулиране на цените на водоснабдителните и канализационните услуги

• Наредба за дългосрочните нива, условията и реда за формиране на годишните целеви нива на показателите за качество на водоснабдителните и канализационните услуги

• Наредба за условията и реда за регистрация на експерти за осъществяване на контрола на В и К операторите

•Тарифа за таксите, които се събират от ДКЕВР по Закона за регулиране на ВиК услугите.

ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ

След приемането им от Министерски съвет през второто тримесечие на 2006 година, към

Наредбите бяха разработени и одобрени Указания за:

•образуване на цени на водоснабдителните и канализационните услуги при ценово регулиране чрез норма на възвръщаемост на капитала и за формата и съдържанието на информацията, необходима за целите на ценообразуването;

•прилагане на Наредбата за дългосрочните нива, условията и реда за формиране на годишните целеви нива на показателите за качество на водоснабдителните и канализационни услуги;

•формата и съдържанието на информацията необходима за изготвяне на бизнес план за развитието на дейността на В и К оператора.

През третото тримесечие на 2006 г. комисията одобри Общите условия на 55 ВиК оператори, след което започна и процесът по одобряване на бизнес планове и формиране на цените във ВиК сектора.

БЛАГОДАРЯ ЗА ВНИМАНИЕТО

проф. дтн инж. Константин Шушулов
Председател на ДКЕВР
tel.: + 359 2/ 93 59 613; fax: + 359 2/ 988 87 82
e-mail: kshushulov@dker.bg
www.dker.bg